

Lov na slone.

Cvetinomijski.

Hud vihar me je zalotil v Indijskim oceanu, ko sem se vozil iz Kalkute v Kolombo. Valovi, visoki kakor gore, so premetavali našo barko kakor orehovo lupino. Na tako neusmiljeni gugalnici še nisem sedel kmalu izlepa! Zdaj nas je zagnalo besneče morje s svojih prsi globoko dol, da so pokali jambori in se trgale vrvi, ter je valovje rjoveč butalo čez krov in nas zagrinjalo; zdaj zopet nas je potisnilo s silnim sunkom navzgor. Dva Indijca, ki se nista dovolj trdno držala za vrvi, so ploskajoči vodeni jeziki potegnili s seboj v žrelo. Šele proti jutru je vihar potihnil, in morje se je pomirilo. Oblaki so se odpenjali in ko so se naposled popolnoma odpeli, ter se je zalesketala nad nami zlata bleščava južnega neba, so se prikazali iz daljave že tudi bregovi Cejlona s svojimi visokimi kokosovimi palmami. S polnimi jadri je hitela naša barka v kolombijsko pristanišče, in kmalu nato smo se izkricali na suho.

Sam sem se izprehajal ob pristaniških nasipih, opazoval ladje, ki so venomer prihajale in odhajale, občudoval marljivost in ročnost črnopoltnih Singhalezov in Tamilov, ki so nalagali na ladje ogromne vreče cimeta in kave pa zaboje, napolnjene z bananami, kokosovimi orehi, smokvami nenavadne debelosti in z drugim tropičnim sadjem, pa premišljeval sem, koliko dobička bo pač vrglo to blago trgovcem v drugih deželah. Kar me nenadoma potreplje po rami krepka roka in me predrami iz premišljevanja.

»By Jove — vi tukaj! To je lepo od vas! Zares, prekrasno!« — začujem za sabo znan moški glas.

Ozrem se in se razveselim tudi jaz. Pred menoj stoji Sir Samuel Smith, mlad, srčnodober Anglež. Seznanil sem se bil z njim pred leti v Avstraliji. Prijateljsko se objameva in se napotiva roko v roki skozi šunder mestnih ulic. Šele v prvem boljšem hôtelu evropejskega mestnega dela se oddahneva pri čašah črne kave.

»Ne bom dolgo tukaj,« mi pravi Sir Samuel Smith. »Drugi mesec že odjadram proti Braziliji v Rio de Janeiro, po kupčijskih opravkih. In vi? — Tudi vaša pesem bo enaka moji: Danes tukaj, jutri tam — jelite, da je tako? ... Pa zdravi, debeli in rdeči ste še zmerom tako, kakor ste bili takrat v Sydneyju.«

»Eh, kopriva ne pozebe!« se pošalim jaz. »Tudi jaz ne mislim ostati dolgo tukaj. Kupčija me je zanesla sem, kupčija me bo odnesla naprej. Čez nekaj tednov se odpeljem v London in od tam v Liverpool.«

»Verjamem!« — se zasmee Anglež. »In iz Liverpoola spet naprej po svetu. Morda vas srečam prihodnjič v Bangkoku, če ne celo na kakšni kitajski džunki pred Kantonom? Ljudje naše vrste so kakor

ptiči: kjer jim bolj ugaja, tja pa lete; ves svet je njih dom, zato pa nimajo nikjer pravega obstanka.«

Po domače sva se razgovarjala z Angležem, pila kavo in se pokrepčala navsezadnje z izvrstnimi pečenimi ribami, jih zalila s toddyjem, nakar nama je postavil postrežnik na mizo še široko pletenko, polno banan, sladkih smokev, pomaranč in drugih najrazličnejših sadov, ki rasto v tropičnem podnebj u Cejlona. Sir Samuel Smith si je prižgal dišečo portoriko in se zleknil udobno, prav po angleško, nazaj v naslonjač.

»By Jove!« vzklikne spet hípno. »Kar je najbolj imenitno, bi vam bil pa kmalu pozabil povedati. Jutri bomo napravili lov na slone! Tem potom povabim še vas, da se ga udeležite. Strasten lovec ste — to bo za vas jako zanimivo razvedrilo.«

Seveda sem sprejel z največjim veseljem povabilo svojega prijatelja.

Pod večer sva krenila zopet proti obrežju. Solnce je zahajalo. Od morja sém je pihlj al svež veter, a vročina je bila vseeno še zmerom zelo velika. Na obali in v morju je mrgolelo temnokožnih kopajočih se domačinov. Tudi Sir Samuel Smith in jaz sva si privoščila krepčilno kopel v morju.

Ko sem se drugo jutro zbudil, je bil Sir Samuel Smith že zdavnaj na nogah. Pomencal sem si še enkrat oči, potem pa pogumno planil iz postelje. Svetel solnčen val je lil skozi odprto okno v sobo. Zunaj pred hišo sem začul topotanje konjskih kopit in vreščanje Singhalezov.

»Vse je že pripravljeno!« mi je pojasnil Anglež. »Puške so nabasane, konji osedlani, popotnica v redu — kakor se spodobi. Petnajst domačinov gre z nami. Samo naših treh lovcev še ni.«

Toda že pri zajtrku so se odprla vrata, in v sobo je stopila trojica zastavnih mož v lepih lovskih oblekah: visokorastel major, že precej prilet en zdravnik in širokopleč kapitan; vsi trije, kakor tudi Sir Samuel Smith sam, pristni Londončani.

Kmalu potem smo vrgli puške čez rame, poskakali na konje, ki so veselo prhali, pa smo se začeli v lahnem diru pomikati iz Kolomba.

Dan je bil vroč, bleščeč; na nebu ne enega oblaka. Taki lepi dnevi se vrsté na Cejlonu drug za drugim. Večno poletje, zime sploh ni. Tisti čas, kar dežuje, se pač ne more imenovati zima.

Sir Samuel Smith je bil ta dan jako dobre volje. Ponosno jezdec na konju — prava podoba zalega Apolona — se je smehlj al na vse strani in ponudil vsakateremu izmed nas dišečo portoriko. Pušeč, v veselem razgovoru, smo dirjali po cesti, in prav nič nas ni motilo kričanje domačinov, ki so drli za nami.

Na vsaki strani ceste so se razprostirali nepretrgoma plodoviti nasadi banan, pomešani z riževimi in korakanovimi polji. Povsod, kamorkoli je segel pogled, je bila najbujnejša rast drevja in cvetočega rastlinstva; tu gozd kokosovih palm, tam veličastne palmire, cimetova in jakova drevesa s svojimi velikanskimi sadovi, za njimi arekove, kitu-

love in talipotove palme. Napol skrite v gošči rumenkastega bambusa, so se prikazovale pred našimi očmi nizke kočje domačinov. Te kočje jako spominjajo na naše kopice sena, kadar leži čez noč na travnikih. Nato zopet palmovi gaji in riževa polja.

Cesta se je pričela kačiti in polagoma vzpenjati. Zmerom krasnejša je postajala narava okrog nas. Na vse strani so se širili neprodirni gozdovi. Z zelenega vejevja so visele pisane rastline-ovijalke, da so bila drevesa med seboj kakor preprežena s srobotjo, tako da je bilo težko določiti, kje je začetek in konec tej ali oni rastlini. Tam zopet orjaška figova drevesa, dalje z živobojnim cvetjem pomešano morje trave, ki je tako visoka, da se skriva v njej lahko jezdec. Po drevju plezajo in skačejo opice, na vejah se zibljejo in kriče papige ter drugi raznovrstni ptiči s svetlim, rdečim, rumenim in zelenim perjem, ki se blešči v solncu, kakor bi bilo sestavljeno iz samih biserov. Nad vsem tem svobodnim zemeljskim paradižem pa razpete sijajne peruti neba.

Zmerom spet srečujemo na cesti domačine. Peljejo v Kolombo svoje poljske pridelke. Vozovi so obloženi z vrečami riža in korakana, s kokosovimi orehi in bananami. Pod palmami počivajo vozniki in si kuhajo kosilo.

Za gozdom se razprostira zopet obdelano polje. Bambus se šopiri tod, med kočami pa rasto banane. Mlad Tamil gleda začuden na našo karavano in maha z rokami po zraku, potem se pa spusti v tek med visokim drevjem in s prihuljenim skokom huščne kakor jazbec skozi nizki vhod v svojo kočjo.

Nekaj milj jezdimo tako brez prestanka. Slednjič krenemo s ceste v stran. V vsej svoji divni veličini se razprostira pred nami pragozd. Rumeni in rdeči cvetovi tujih rož se gugajo z vej tik nad našimi glavami; visoko nekje v vrhovih se igrajo in prekopicavajo opice, in še višje v vejevju se izpreletavajo bleščečepisani roji ptičev, ki s svojimi vreščečimi glasovi najbrže oznanjajo, da so prav zadovoljni v tem prostem, vseprostranem domu narave. Tak občutek imamo, kakor bi bili v neizmerno široki in visoki dvorani, kjer je strop spleten iz samega svežega zelenja in so namesto sten postavljena kipeča debela drevesa. Za hip nas obide skoraj groza. Majhne in slabotne se počutimo v primeri s tem orjaškim življenjem, ki utriplje okrog nas in se vije šumeč nad nami.

Obstati moramo. Pragozd postaja vedno bolj gost in neprodiren, tako da nam je nemogoče s konji naprej. Zlezemo s sedel in privežemo konje k drevesom, sami pa poležemo v travo in se krepčamo s popotnico. Jaz si medtem ustrelim nekaj najbolj ošabnih ptičev, ki se krohočejo nad menoj, in opalim nekaj porednih opic, ki se mi zde nepoboljšljive, ker se neprestano vreščaje pode po vejah, se dražijo med seboj in oponašajo druga drugo.

A treba je dalje. Dva domačina pustimo pri konjih, da pazita nanje, drugi pa nam pomagajo delati pot skozi goščo. Tako prodi-

ramo počasi po bregu navzdol v široko dolino, ki se svetlika skozi vejevje.

Drevje postaja redkejšé, tla čimdalje bolj zložna. V visoki travi, ki nam sega do vratu, se docela potapljamo. Vsenaokrog mrka tišina. Nikjer se ne oglasi več papíga in ne zavrešči opica. Stopili smo v eno izmed cejlonskih džungel.

Pogreznjeni v travo se pomikamo dalje. Vsak izmed nas krčevito stiska puško, prst na petelinu, pripravljen, da sproži takoj, ko se ponudi prva prilika. Takih prilik pa v džungli ni treba iskati. Zakaj tu, kakor v praگوzdu, je dom bivolov, divjih merjascev, leopardov in jelenov. In res kar nenadoma počí za menoj strel. Ozrem se. Eden izmed Angležev je ustrelil jelena, ki leži zdaj iztegnjen v travi. Vsi hitimo k lovcu, občudovat lepo žival.

Tišino, ki vlada tukaj, prekine zdajpazdaj slaboten piš vetra. Iz rumene vode štrleče orjaško bičje in trsje se zgane in upogne le za hip, kakor predramljeno iz sanj. Lovska strast nas tako omami, da komaj slišimo monotono brnenje mrčesa, dvigajočega se iz močvirja. Za drevjem skriti čakamo, da izsledé domačini slone in jih naženó v smeri proti naši postojanki.

»By Jove!« zakliče nedaleč od mene Sir Samuel Smith. »Kar sem na Cejlonu, sem ustrelil že štiri slone! Danes je peti na vrsti! Boste videli, da bo tako!«

Divji krik domačinov v daljavi nam naznani, da so slone že izsledili.

Puško tesno ob licu, železni petelin oklenjen s kazalcem desnice, iztezam glavo iz trave in zrem preko džungle. Na vzhodni strani se zagiblje bičje. Kmalu začujem med goščo in travo šumno lomastenje. Nekaj se valí tamkaj, kakor bi se premikali med travo nizki sivi grički. Nato ti grički hipoma utonejo med bičjem. Zamolklo čofotanje in pljuskanje prihaja do mojih ušes. Pa v tem trenutku zaženó domačini še večji krik kakor poprej. Tisti sivi grički se iznova dvignejo iznad trave in se lomastèč valé proti nam.

»Zdaj — pogum velja!« mi namigne Sir Samuel Smith. »Dobro merite: skozi oči ali ušesa v možgane! Mrcina ima tako debelo in žilavo kožo, da se ji drugje ne pride do živega.«

»Allright!« —

Zmerom bolj se nam bližajo oni živí holmi. V nemirnem pričakovanju mi burno utriplje srce. Vendar me ne zapusti hladnokrvnost. Napeto strmim proti bližajočím se velikanom in opazim z veseljem, da lomasti eden izmed njih, precèj oddaljen od ostale črede, proti meni. Tega si vzamem na muho.

Še sto korakov je od mene! — — Še osemdeset! — — Še šestdeset! — — Še petdeset —! »Zdaj bo pa po tebi — tvoja zadnja je prišla — —!«

Naglo sprožim. Za jasnim pokom se pokadi siv dim iz puškine cevi. Slon se vzpne na zadnji nogi in zavrti z glavo (pičil ga je namreč

brencelj posebne vrste!). Tisti hip ustrelil tudi Sir Samuel Smith. Še enkrat zamahne slon z glavo, pa se zvali na zemljo.

Vsi planemo izza dreves. Ko nas zapazi ostala čreda, zadrvi v naglem begu naprej. Domačini obstopijo na tleh ležečega orjaka in dajejo z divjim vpitjem duška svojemu veselju.

»By Jove —! Kaj sem vam rekel! Peti, peti, peti!« — vriska Sir Samuel Smith poleg mene, ves iz sebe od radosti. »Krasna žival, a kaj ji to pomaga! Moja krogla ne pozna pardona!«

Kdo drug na mojem mestu bi se bil potegnil ob takih besedah za svojo pravico. Dobro sem bil namreč videl, da sem ustrelil slona jaz. A nisem maral pokvariti veselja dobremu Samuelu. Zato sem stopil z ostalimi lovci k njemu, in pričelo se je živahno častitanje.

»No, dà...!« se mi nasmeja slavljenec, ko mu sežem v roko. »Dosegla me je nova lavorika na polju slonolovstva... Sicer pa — deliva po bratovsko to lavoriko! Izvrsten lovec ste tudi vi!... Mi Angleži nismo krivičniki!« — — — — —

Tako je končal moj prijatelj, sivolasi Angelo Blasizza, svojo zgodbo. Hvaležen sem mu bil za četrto ure zabave, ko je povedel mojega duhá pod vedno jasno nebo cejlonsko.

Pastirska o svetem Boštjanu.

Dr. Jos. Lovrenčič

Pojmo, pojmo,
kar se dá,
in prestrášimo
volká!

Sveti Boštjan
krave pasel
dopoldan:
brezo izgubil,
sovre ni,
ena v senci
še leži,
pa jo volk
za rep drži! —

Sveti Boštjan
lok je vzel,
lok napel,
vzel je volka
na mušico,
sprožil hitro
je pušico
in volka zlogolka
v grlo zadel. —

Prav je imel!

